

Pim van Lommel – Eindeloos bewustzijn

Een wetenschappelijke visie op de bijna-dood ervaring

Kwantumfysica ligt dichterbij 'The Secret' dan je denkt of: kan bewustzijn sterven?

Cardioloog Pim van Lommel onderzoekt bijna-dood ervaringen (BDE's) bij meer dan 300 patiënten. Zoals hij in de inleiding schrijft: 'Alles begon voor mij met nieuwsgierigheid. Met vragen stellen.' Die nieuwsgierigheid en die vragen brengen hem tot dit zeer lezenswaardige boek van 403 bladzijden, een verslag van een boeiende en erudiete zoektocht. Een prima pil voor op het nachtkastje.

Van Lommel heeft gelukkig voor ons lezers de achtergrond waarmee hij BDE's van twee kanten kan bekijken; als medicus (de apparatuur geeft aan dat de patiënt overleden is), maar ook als leek (is er meer na de dood?). Dat zorgt ervoor dat de bespiegelingen niet te klinisch, maar ook niet te zweverig worden. Een flinke meerwaarde voor een boek over dit onderwerp. Daarnaast komt van Lommel tot verrassende conclusies. Om er eentje te noemen: Kwantumfysica blijkt veel dichterbij het 'positieve denken' van boeken als 'The Secret' te liggen dan je zou verwachten.

De schrijver neemt de tijd om zijn gedachten op papier te zetten. Alleen de inleiding loopt al tot pagina 28. Daarvoor krijgt de lezer een gestructureerd boek terug dat vrijwel alle aspecten en inzichten met betrekking tot een BDE overzichtelijk in kaart brengt. Stap voor stap wordt de lezer meegenomen in soms razend ingewikkelde hoofdstukken, die altijd keurig met een samenvatting en een conclusie eindigen.

Eerst legt de ex-cardioloog uit hoe hij tot dit onderzoek komt. Dan komen we te weten wat BDE's eigenlijk zijn, hoe ze in de medische wereld worden omschreven en wat de effecten ervan zijn op een mens. Dan neemt hij het bewustzijn onder de loep. Kan 'de ziel' sterven, bestaat er zoiets als reïncarnatie? Kan de geest van een mens zijn omgeving beïnvloeden, wat is het 'onderbewuste'? Ook onderzoekt hij hoe het verschijnsel BDE in de wereldgodsdiensten en de mystiek wordt gezien. Tenslotte komen de veelgestelde vragen aan bod.

Pim van Lommel geeft een imposante belichting van een nog relatief onbekend verschijnsel. Ondanks soms wat langdurige uitweidingen komt de lezer veel te weten over BDE's. Meer dan dat: hij krijgt heel wat mee over de filosofische aspecten van leven na de dood, het collectieve bewustzijn en oeroude mystiek. Om maar een paar onderwerpen van dit rijke boek te noemen. Toch maar ruimte maken op het nachtkastje.